

Nacka tingsrätt
Mark och Miljödomstolen
Box 1104
131 26 NACKA STRAND

2012-03-24

Mål nr i tingsrätten: M 5638-11

Föreningen Rädda Ältasjön m fl./. Swedish Biogas International

Saken: Tillstånd till uppförande och drift av anläggning för produktion av biogas och biogödsel på fastigheten Stockholm Solvärmen 1.

I anledning av yttrande av den 6 februari 2012 från Swedish Biogas International (SBI) samt föreläggande 2012-03-05 från Mark- och Miljödomstolen får Föreningen Rädda Ältasjön anföra följande.

Föreningen får inledningsvis konstatera att bolaget lämnat åtskilliga frågor, vilka ställts i inkomna överklaganden, obesvarade. Obesvarade och outredda frågeställningar är något som bör tala emot bolaget vid domstolens kommande bedömning i tillståndsfrågan.

Nedan genomgås och bemöts bolagets yttrande av den 6 februari 2012.

OBESVARADE FRÅGOR:

Föreningen Rädda Ältasjön har i sitt kompletterande överklagande av 2011-12-15 ställt ett antal frågor till bolaget under rubriken "Målets handläggning/ hemställanden mm", se punkterna 6 a) – g). De flesta av dessa frågor har bolaget undvikit att besvara. Anledning till att dessa frågor ställts till bolaget är att bolaget i tillståndsärendet avseende sin Örebro-anläggning får anses ha lämnat, enligt vad som framgått efteråt, bristande information om problem som verksamheten kunnat medföra. Vidare har bolaget efter att tillstånd beviljats flera gånger begärt undantag från meddelade villkor samt även försökt få tillstånd att använda andra råvaror än de som tillståndsärendet avsåg. Sammantaget ger detta att det synes vara av stor vikt att noggrant utreda oklarheter före det att tillståndsfrågan prövas avseende "Solvärmen 1". Det får i sammanhanget framhållas att det borde ligga i båda parter intresse, samt är processekonomiskt, att kvarstående frågor blir snabbt och tydligt utredda så att handläggningen av målet sen kan gå vidare. Besvarandet av frågorna innebär att det blir tydliggjort vad som är tvistigt i målet och som då behöver ytterligare utredas eller åberopas bevisning kring. Föreningen Rädda Ältasjön vidhåller därför att domstolen bör förelägga SBI att besvara nedan frågor. Om SBI skulle anse sig redan ha besvarat någon av frågorna torde det gå snabbt för bolaget att upprepa det eventuella svaret. Obesvarade frågor, eller otydligt

besvarade frågor, innebär risk för onödiga dröjsmål i målet samt även risk för onödig utredning och bevisning.

I målet kvarstår följande frågor från Föreningen Rädda Ältasjön obesvarade:

1. angivande av var i bolagets ansökningshandlingar avseende Örebro det anges att lagringen av råvara där riskerar att orsaka stora luktproblem samt förorening av mark och vatten, samt var i Länsstyrelsen Örebros beslut det finns stöd för att bolagets verksamhet får medföra förorenande utsläpp till mark, vatten och luft.

2. huruvida någon del av den tänkta verksamheten på "Solvärmen 1" (rötning, lagring av råvara, hantering av råvara, damm/ brunn på området eller övrig del av verksamheten) kan medföra risk för luktemissioner, eller andra emissioner till luft som kan inverka på folks hälsa, samt i så fall hur långt sådana utsläpp skulle kunna sträcka sig från fabriken och hur långvariga de kan uppskattas bli. Bolaget har inte angivit om de kan lämna några garantier i fråga om luftemissioner.

3. huruvida risk finns att dagvatten eller annat vatten från fabriken skulle kunna läcka ut i mark eller den närliggande Ältasjön, eller huruvida andra utsläpp från fabriken skulle kunna påverka mark- och vattendrag runtomkring. Kan bolaget garantera att inga utsläpp sker som kan negativt påverka naturen runtomkring?

4. hur den tänkta verksamheten på "Solvärmen 1" skulle påverkas av att de transporter med råvara som ska ske löpande varje vardag fastnar i rusningstrafik både under morgon/ förmiddag och eftermiddagstrafik på de södra/norra infarterna. Har den beräkning som gjorts av bränsleåtgång för transporterna vägt in att en stor del av dessa kommer ske i kökörning med periodvis stillastående trafik? Är verksamheten beroende av jämn tillförsel av råvara och vad händer om avbrott i tillförseln uppstår? Varifrån ska råvaran till fabriken hämtas geografiskt samt vart ska biogödslet transporteras (angivande av antal mil från "Solvärmen 1")?

5. bolaget har inte svarat på om den tänkta verksamheten ska drivas av Swedish Biogas International eller av Swedish Biogas International Skarpnäck? Är Skarpnäcksbolaget en egen enhet eller en del av moderbolaget? Om miljöskada orsakas av fabriken i Skarpnäck, vilket bolag ska då ansvara för uppkommen skada? Om skador för miljonbelopp skulle uppstå, finns i företaget då ekonomiska resurser att täcka skadorna? Om miljöbrott skulle konstateras vid anläggningen, vem hos SBI är då ansvarig för detta?

6. bolaget har inte svarat på huruvida företaget är medvetet om att Länsstyrelsen uttryckligen i sitt beslut angivit att "Solvärmen 1" endast är lämplig för processande av vegetabiliska produkter, vilket innebär att det aldrig torde kunna medges från tillsynsmyndighet eller Länsstyrelsen att SBI på "Solvärmen 1" kan få processa lokala råvaror såsom t ex hushållsavfall/ sopor från Stockholm eller andra klass 3 produkter?

FÖRENINGENS YRKANDEN OM SÄRSKILDA VILLKOR OCH VITE M M:

Föreningen Rädda Ältasjön vidhåller att de yrkanden föreningen framställt i denna del är rimliga och skäligen då det får anses stå helt klart att bolaget orsakat stora återkommande störningar samt föroreningar vid annan anläggning i strid med det tillstånd de där beviljats.

Vi får lämna följande kommentarer på bolagets yttrande 2012-02-06, sektion 8.4.

Punkt 1: Föreningen vidhåller det vi anført i vårt överklagande 2011-12-15: Länsstyrelsens villkor 6 stipulerar att luft från samtliga anläggningsdelar som kan innehålla illaluktande ämnen ska renas i kolfilter. Enligt det översiktliga processchema, som inkluderats i den tekniska beskrivningen i SBIs ansökningshandlingar, är inte tippfickan för spannmål eller de två spannmålssilorna kopplade till kolfiltren. Troligen för att SBI har valt att tolka villkoret som att spannmål inte kan lukta. Dock kan luktemissioner uppstå i dessa anläggningsdelar vid tillförsel av defekta råvaror, t ex fuktig/ ruttet spannmål. Eftersom råvarorna lagras hos lantbrukaren och tippas direkt från lastbil ned i den till spannmålssilornas tillhörande tippfickan, kan knappast någon kontroll av råvarans status utföras. Uppstår problem med fuktig spannmål och luktemissioner kan det ej åtgärdas utan att tömma en hel silo, vilket förmodligen kan ta veckor att verkställa. För att undvika tolkningsfrågor om vilka anläggningsdelar/råvaror som kan lukta bör villkoret ändras till att omfatta hela anläggningen.

Punkt 4: Föreningen vidhåller att den antagna detaljplanen för "Solvärmen 1" föreskriver att ett insatsfilter ska installeras som renar dagvattnet från lösta föroreningar och tungmetaller. Det av Länsstyrelsen beviljade Miljötillståndet strider mot detaljplanen på denna punkt. Varför först en rening av lösta föroreningar krävs för att få detaljplanen godkänd av Stockholms Stadsbyggnadsnämnd, och sedan inte längre behövs för att få Länsstyrelsens tillstånd är oklart. Något villkor att bolaget inte får släppa ut tungmetaller eller lösta föroreningar finns ej med i Länsstyrelsens beslut vilket måste vara felaktigt. Därav föreningens villkor i denna del.

Punkt 5: Föreningen vidhåller att den antagna detaljplanen för "Solvärmen 1" föreskriver att allt dagvatten ska renas. Enligt MKB i miljötillståndshandlingarna kan man vid stora regnvattenflöden tvingas avleda dagvatten orenat till våtmarken väster om fastigheten. Denna våtmark är belägen drygt 100 m från Ältasjön (med endast Tyresöleden emellan) och på betydligt högre nivå än sjön. Vatten som når våtmarken infiltrerar vägbanken och rinner ned i Ältasjön. Villkoret är därmed inte "onyttigt" som bolaget gör gällande, utan skulle tvinga bolaget att förändra sin dagvattenhantering vid stora regnvattenflöden.

Punkt 6: Föreningen vidhåller att invallningen utan erforderlig täckning kan sätta igen med snö och is vintertid. Järnklorid är en starkt giftig lösning som troligen kan döda allt liv i Ältasjön och Natura 2000 området nedströms ifall tanken skulle springa läck och järnkloriden komma ut i dagvattenledningen. Den pressenning som bolaget planerar att använda enligt MKB är inte en tillräcklig säkerhet. Bolagets påpekande att "järnklorid inte luktar" är korrekt men missledande i sammanhanget. Det är inte lukten av ämnet som vållar föreningen oro utan giftigheten.

Villkor om vite m m: Det bolaget anført om att det inte är förenligt med rättspraxis att domstol meddelar denna typ av villkor kan inte anses ha någon relevans i sammanhanget. De problem företagets verksamhet orsakat i Örebro är exceptionella och likaså den långa tid problemen kvarstått, därav behovet av noggrann reglering för "Solvärmen 1". Vidare meddelar domstolar vid åtskilliga jämförbara verksamheter särskilda villkor, t ex vid vindkraftverksamhet. Vad gäller villkor avseende betryggande ekonomisk säkerhet vid fall den ansökta verksamheten skulle medföra skador, såsom företagets verksamhet i Örebro gjort, får noteras rättsfallet MÖD 2012:3 i vilket höga krav på ekonomisk säkerhet ansetts rimliga.

HÅLLBAR TILLVERKNING

Det som företaget SBI anfört på sid 13 i sitt yttrande om att den ansökta verksamheten i Skarpnäck uppfyller kraven i Hållbarhetslagen är en direkt vilseledande uppgift i målet såvida inte bolaget beviljats hållbarhetsbesked avseende Skarpnäcksanläggningen. Något sådant besked har bolaget inte presenterat. Bolaget bör föreläggas att inkomma med detta påstådda hållbarhetsbesked. Bolaget drar dessutom slutsatser på sid 1 i yttrandet vilka saknar grund. Att lagen ställer högre krav från år 2017 är inte detsamma som att bolaget kommer kunna uppfylla dessa krav. Vad gäller bolagets resonemang på sid 3 i yttrandet angående kontrollsystem är oklart vad bolaget egentligen vill tillföra med detta. Bolaget torde veta att det kontrollsystem som finns i hållbarhetsfrågan är schablonmässigt och bygger på att en av bolaget anlita konsult bedömt att hållbarhet i nuläget kan bedömas föreligga för en viss verksamhet. Energimyndigheten gör ingen egen utredning i saken såvida de inte av någon uppmärksammas på att brister i beräkningen eller granskarens kompetens/ oberoende torde finnas. Vad i övrigt gäller frågan om hållbarhet får anföras följande.

En hållbarhetsbedömning ska göras för varje driftsställe. Ett beviljat besked för en anläggning har ingen inverkan på bedömningar avseende ett bolags andra anläggningar. Ett beviljat hållbarhetsbesked kan också återkallas och omprövas av Energimyndigheten bl a om skäl finns att tro att hållbarheten för det aktuella biodrivmedlet kan ifrågasättas. Då samtliga SBI:s befintliga anläggningar, såvitt föreningen kunnat utröna, processar lokala råvaror synes att en hållbarhetsbedömning avseende dem bör ge att biobränsle producerat på dessa anläggningar uppfyller åtminstone den i nuläget gällande nivån på hållbarhet om 35 %. Den tänkta anläggningen i Skarpnäck skulle såvitt föreningen kan se bli den första som inte ska processa lokala råvaror utan råvaror som ska transporteras till driftsstället långväga ifrån. De råvaror som avses användas i Skarpnäck torde ha ett genomsnittligt transportavstånd om minst ca 5 till 10 mil. Detta då inga jordbruk/ odlingar av större omfattning finns i Stockholm innanför den radien. Den preliminära uppskattning Föreningen Rädda Ältasjön gjort ger att Skarpnäcksanläggningen aldrig torde kunna uppfylla ens lagens första nivå om en 35-procentig minskning av växthusgaser. Detta då de omfattande transporterna, samt återtransporter av biprodukten biogödsel, med därtill hörande utsläpp, förtar miljönyttan med biodrivmedlet i det aktuella fallet. Det synes uteslutet att Skarpnäcksanläggningen skulle kunna uppfylla de kommande högre nivåer på 50- till 60-procentliga minskningar av växthusgaser som enligt Hållbarhetslagen ska gälla om några år. Den ansökta verksamheten bör då inte medges tillstånd eftersom lokaliseringen inte är miljömässigt hållbar varken på kort eller lång sikt. En anläggning som producerar icke-hållbart drivmedel skulle få stängas ned och omfattande investeringar samt irreparabla ingrepp i naturen skulle då ha varit förgäves.

Vad gäller Hållbarhetslagen får föreningen i målet nu tilläggsvis anför att Mark- och Miljödomstolen i sin kommande prövning också ska väga in denna lagstiftning. Om domstolen skulle finna att det inte är utrett att hållbarhetskriterierna kan uppfyllas för den ansökta verksamheten bör tillstånd heller inte meddelas. Det åligger företaget att visa att Hållbarhetslagens kriterier, både nu gällande nivå samt kommande nivåer, kan uppfyllas för den ansökta verksamheten.

GÄLLANDE DETALJPLAN:

Vad gäller bolagets argument om att en detaljplaneändring antagits avseende "Solvärmen 1" som medger biogasverksamhet på platsen så bör det kunna lämnas åt sidan då det saknar relevans i nu aktuellt mål. Detaljplaneärenden och Miljötillståndsärenden handläggs, vilket bolaget förhoppningsvis vet, på skilda sätt och enligt skilda regler. I detaljplaneärendet har exempelvis ingen som helst prövning skett av det ansökande företags kompetens och lämplighet att bedriva verksamhet på platsen.

Detaljplaneändringen är för övrigt i nuläget föremål för prövning i Högsta Förvaltningsdomstolen då flera klagande begärt rättsprövning av Regeringens beslut. Vid det fallet Högsta Förvaltningsdomstolen inte skulle upphäva detaljplaneändringen kommer frågan föras vidare för prövning i Europainstans.

LOKALISERINGEN:

Föreningen Rädda Ältasjön får härmed bemöta påstående från bolaget i deras skrivelse av den 14 december 2011 till Mark- och Miljödomstolen. Bolaget synes där under punkten 3 mena att man förutsättningslöst utrett olika alternativa lokaliseringar för den avsedda biogasverksamheten. Detta bestrids på följande grund.

Som föreningen tidigare anført i målet har någon förutsättningslös lokaliseringsstudie aldrig gjorts avseende den aktuella biogasverksamheten. Istället återanvändes en gammal studie avseende en LNG-anläggning i Sofielund, Huddinge. Att en gammal studie användes innebär bl a att bolaget från början helt missade att "Solvärmen 1" gränsar till två naturreservat. Uppdateringar av den gamla studien gav att "Solvärmen 1" var det sämsta av de tidigare utredda lokaliseringsalternativen, se föreningens yttrande till Länsstyrelsen 2011-01-28, bifogat som referens 2 i nuvarande mål. Trots det höll bolaget fast vid "Solvärmen 1". Att man gjorde det torde hänga samman med att man redan från början bestämt sig för "Solvärmen 1" vilket visas av att SBI:s samarbetspartner Stockholm Gas AB redan 2009, före det att SBI initierade detaljplaneärendet, slöt ett avtal med Storstockholms Lokaltrafik om framtida försäljning av biogas producerad i Skarpnäck på "Solvärmen 1". Stockholm Gas moderbolag Fortum äger för övrigt tomträtten till "Solvärmen 1". Således kan lokaliseringsstudien i ärendet "Solvärmen 1" anses vara ett spel för gallerierna. I detta sammanhang får anföras att rättsfallet MÖD 2008:44 fastslagit att användande av en gammal lokaliseringsutredning i ett tillståndsärende innebär att sådan brist finns i faktaunderlaget att en tillståndsansökan kan avslås. Föreningen gör i detta mål gällande att nämnda rättsfall innebär att lokaliseringen inte kan anses ordentligt utredd och att faktaunderlaget då brister på sådant sätt att tillstånd inte kan medges verksamheten. Det får också nämnas att i den ursprungliga lokaliseringsstudien avseende Sofielund ansågs fastigheten "Solvärmen 1" utesluten för LNG-anläggning i anledning av att tomten låg för nära Tyresövägen och att skyddsavståndet 100 meter då inte kunde uppfyllas. Frågan om skyddsavstånd har sedan inte tagits upp i nuvarande biogasärende. Då fastigheten "Solvärmen 1" endast totalt sett är ca 80 - 100 meter bred samt själva anläggningen är stor skulle den komma att hamna mycket nära den hårt trafikerade Tyresövägen. Något egentligt skyddsavstånd blir då inte möjligt. Mot bakgrund av det som nu anförts samt att säkerhetsriskerna med verksamheten, enligt remissinstansen Storstockholms Brandförsvar (se avsnitt "Säkerhetsrisker ännu ej utredda"), inte är fullt utredda och åtgärdade kan inte lokaliseringen anses vara tillräckligt utredd. Ansökan bör då inte kunna medges.

TILLÄMPNINGEN AV MILJÖBALKEN 16 KAP 6 §:

SBI har som utövare av miljöfarlig verksamhet en absolut skyldighet att professionellt kunna hantera samtliga delar av sin verksamhet, såväl råvarulagring, rötningsverksamhet som hantering av teknisk utrustning. Bolaget har också en skyldighet att tillse att i de fall entreprenörer anlitas så ska dessa ha erforderlig kompetens. Föreningen Rädda Ältasjön har i målet ingivit en sammanställning över de omfattande störningar och tillbud som varit vid företagets verksamhet i Örebro under ca två års tid. Som framgår av sammanställningen rör det sig om långvariga och återkommande föroreningar av mark, vatten och luft i strid mot det tillstånd Länsstyrelsen Örebro meddelat. Förutom dessa har förekommit omfattande brister i företagets egenkontroll samt uppenbara brister i rutiner och underhåll av anläggningen. Det som företaget i sitt yttrande anfört som förklaring till störningar och tillbud som varit i Örebro föranleder ingen som helst ändring i föreningens inställning i frågan om hur bolaget hanterat sin verksamhet i Örebro. Det noteras också att företaget valt att förklara vissa av störningarna medan de helt förbigått andra, såsom t ex bristerna i egenkontroll och rapporteringsskyldighet samt brister av underhåll av anläggningen. Det måste vid en genomgång av allt material som finns från Örebro stå klart att företaget, under lång tid, såväl brutit mot sitt tillstånd där som uppvisat stora brister i sin kompetens. Att företaget haft ca 17 års erfarenhet före det att Örebroverksamheten startades samt att omfattande problem ändå uppkom där får anses anmärkningsvärt. Om inte 17 års erfarenhet räckte för att förhindra det som inträffade i Örebro synes inte troligt att ytterligare två års erfarenhet skulle göra någon betydande skillnad. Mot bakgrund av allt detta samt vad som tidigare anförts i denna del är Miljöbalken 16 kap 6 § högst relevant att tillämpa.

Vad gäller det företaget anfört om att praxis skulle vara restriktiv avseende Miljöbalken 16 kap 6 § tillbakavisas det på följande grund. Stora delar av miljöbalken är i avsaknad av utförlig praxis. Detta torde till största del bero på att allmänheten saknar såväl kunskap som ekonomiska medel att processa mot företag och myndigheter i dessa frågor. Ingen rättsskyddsförsäkring eller liknande ger möjlighet för allmänheten att anlita juridiskt ombud i dessa frågor trots att frågorna ofta är oerhört viktiga för folk. Således är inte avsaknaden av en utförlig praxis detsamma som att alla företag sköter sina miljöfarliga verksamheter eller att upprepade förseelser av ett företag ska godtas. Vad gäller MB 16 kap 6 § finns vidare ett rättsfall av stort intresse för detta mål, Miljööverdomstolens dom 2005-10-06 i mål nr 10205-04. Det får framöver i processen utvecklas närmare de likheter detta rättsfall har med nu aktuellt mål. Konstateras får att Miljööverdomstolen där vägde in de tveksamheter som fanns kring hur företaget tidigare bedrivit sin verksamhet i sitt beslut att inte bevilja bolaget nytt tillstånd.

ANDRA ANLÄGGNINGAR:

Föreningen Rädda Ältasjön vidhåller att de brister och störningar som förekommit vid Örebroanläggningen är relevanta att beakta i målet. Det är inte bara fråga om omfattande luktstörningar utan också om bl a allvarliga och upprepade brister i rutiner och egenkontroll hos SBI i Örebro, se tidigare ingiven sammanställning i bilaga 7 i målet. Vad gäller brister i just egenkontrollen är dessa synnerligen allvarliga då hela miljötillståndssystemet bygger på att egenkontrollen hos det tillståndsbeviljade företaget fungerar.

Den biogasanläggning som bolaget nu istället vill hänvisa till i Lidköping synes det inte vara företaget SBI som beviljats tillstånd för, utan Lidköpings Kommun. Anläggningen där är ett

samverkansprojekt mellan flera aktörer. Den är också avsides placerad invid en sopanläggning. Lidköping är dessutom sedan många år tillbaka drabbad av stora luktproblem från bl a sitt värmeverk. Luktproblemen är välkända för de boende i staden och eventuella ytterligare störningar som biogasverksamheten medfört torde vara svåra för folk att särskilja från övriga störningar. Således är Lidköping ett än sämre jämförelseobjekt än Örebro.

Det får i sammanhanget upplysas om att Föreningen Rädda Ältasjön är en liten ideell förening som inte har ekonomisk möjlighet att utreda samtliga SBI:s övriga anläggningar. De brister som framkommit vid Örebroanläggningen, till vilken anläggning bolaget tidigare själva hänvisade som referensobjekt, får anses tillräckligt allvarliga. Örebroanläggningen är vidare såvitt föreningen kunnat utröna den av SBI:s egna anläggningar som ligger närmast "Solvärmen 1" i storlek. Den är av ungefär halva storleken som den tänkta anläggningen på "Solvärmen 1" skulle vara. I nuläget driver SBI ingen anläggning som är i närheten av att vara så stor som den tänkta anläggningen på "Solvärmen 1" skulle bli.

INLÖSEN AV FASTIGHETER:

Bolagets påstående på sid 5 i yttrandet, att störningarna från deras biogasverksamhet inte är det som orsakat ärendet om inlösen i Örebro, tillbakavisas då påståendet saknar grund. De närboende kommer själva vittna i detta mål om att det var biogasverksamheten som föranledde dem att ansöka om inlösen. Som ytterligare bevisning för detta åberopas brev skickat av Kenneth Rodesten till Örebros Miljökontor 2011-09-20, diariernr 2011-004138 (se ny bilaga 11).

SÄKERHETSRISKER ÄNNU EJ UTREDDA:

Enligt Miljöbalken ska säkerhetsriskerna med en verksamhet vara utredda innan en verksamhet tillåts. I aktuellt fall kan säkerhetsriskerna med att anlägga en biogasfabrik invid två naturreservat, samt drygt ett par hundra meter från tätbebyggt område, inte anses utredda. Detta framgår av bifogade skrivelse 2012-01-19 från remissinstansen i säkerhetsfrågan, Storstockholms Brandförsvär. Skrivelsen åberopas som bevisning i målet. I skrivelsen anges under punkt 2 b att riskerna med biogasverksamheten inte är fullt utredda och åtgärdade. Brandförsväret hänvisar till Länsstyrelsens tillstånd villkor 17 där det anges att innan anläggningen tas i drift ska detaljerad riskanalys för den planerade verksamheten lämnas in till tillsynsmyndigheten. Det kan inte anses förenligt med gällande lagstiftning enligt miljöbalken samt EU:s Habitat- och Vattendirektiv att tillåta den ansökta miljöfarliga verksamheten innan alla risker blivit färdigutredda. En brand, farliga utsläpp eller explosion vid biogasverksamheten skulle kunna få enorma följder och både människoliv samt ovärderliga naturvärden står på spel. Detta ska den beslutande myndigheten fullt ut ha beaktat och bedömt innan tillstånd beviljas.

BEHOVET AV BIOGAS:

I nuläget synes biogas vara ett intressant alternativt som drivmedel. Att biogas ska framställas just på fastigheten "Solvärmen 1" är dock knappast av något "allmänt intresse" såsom bolaget anført på sid 12-13. Och biogas är vidare endast intressant som drivmedel om den kan produceras på ett sådant sätt att det uppfyller Hållbarhetslagens krav. Vad gäller hållbarheten

av biogas framställd på "Solvärmen 1" av råvaror vilka hittransporterats långväga ifrån synes som redan nämnts ovan omöjligt att se att hållbarhetskriterierna någonsin kan uppnås.

Vad i övrigt gäller behov av biogas och att det tagit tid att få ärendet prövat så har bolaget självt bidragit till detta genom att inkomma med ofullständiga ansökningar samt ofullständiga miljökonsekvensbeskrivningar m m.

Avslutningsvis får framhållas att det som verkligen ligger i det allmännas intresse är att anläggningar för förnyelsebara drivmedel anläggs på sådant sätt att man hushåller med de naturresurser som finns. Energiexpertisen synes enig om att lokala råvaror är det som ska användas vid framställning av biogas för att den ska vara hållbar som drivmedel. Så kan aldrig bli fallet vad gäller "Solvärmen 1". Att lokala råvaror inte kan användas torde vara ostridigt i målet.

Då en uppförd anläggning efteråt alltid kommer löpande utvärderas och kan omprövas om den visar sig medföra störningar innebär felaktiga lokaliseringar risk för omfattande resursslöseri och risk för avbrott i produktionen av förnyelsebara drivmedel. Därför bör sådana anläggningar redan från början anläggas på ett lämpligt sätt så att de sedan inte tvingas stänga ned och omlokaliseras. Värdefull tid och enorma investeringar går då förlorade.

FRÅGAN OM SYN OCH UTSEENDE AV SÄRSKILT SAKKUNNIGA M M:

Bolaget har i sitt yttrande motsatt sig att det ska hållas syn vid deras anläggning i Örebro. Föreningen Rädda Ältasjön vidhåller att syn i Örebro är en mycket viktig del av utredningen i målet. Endast vid sådan syn kan domstolen bilda sig en uppfattning om hur föroreningar från biogasverksamhet kan spridas till mark, vatten och luft och hur buller från verksamheten upplevs i naturmiljö. Föreningen vidhåller även att syn bör hållas på fastigheten "Solvärmen 1" för att domstolen bli ska få klarhet i tomtens närhet till naturreservat och tät bebyggelse samt hur det buller som förekommer dygnet runt från en biogasverksamhet skulle uppfattas i omgivningen, såväl i naturreservaten som av de närboende och såväl dagtid som nattetid. Syn på "Solvärmen 1" bör hållas efter syn i Örebro så att rätten före synen på "Solvärmen 1" haft möjlighet att ta del av bullerinttryck från anläggningen i Örebro (vilken är av halva den storlek som den tänkta anläggningen i Skarpnäck skulle ha).

Vad gäller föreningens begäran i det kompletterande överklagandet 2011-12-15 om att en eller flera särskilt sakkunniga ska utses i enlighet med Miljöbalken 22 kap 12 § för att utreda vissa i målet centrala frågor så vidhåller föreningen att detta är av yttersta vikt för att målet ska kunna anses tillräckligt utrett före beslut. Det får noteras att vad gäller dessa centrala frågor så har bolaget lämnat undvikande svar alternativt inte kommit med några svar eller garantier överhuvudtaget. Vad gäller den omfattande sprängning av berg som är nödvändig för anläggande av verksamheten finns ingenstans redovisat vilka effekter på miljön den kan ge och således finns inte i nuläget något underlag för domstolen att bedöma om effekter från sprängningen är acceptabla. Då störningar från den ansökta verksamheten riskerar att drabba två värdefulla naturreservat med oersättlig naturmiljö, samt även tiotusentals närboende, måste det vara ett grundläggande krav att de anförda centrala frågorna är noggrant utredda före det att domstolen gör en bedömning av om verksamheten kan accepteras på aktuell plats. I sammanhanget bör vägas in att bolaget i sin ansökan avseende sin Örebroanläggning uppgav, precis som i nu aktuellt fall, att risken för störningar från verksamheten var mycket liten. Efteråt visade det sig att allvarliga och långvariga störningar uppstod. Således kan inte

bolagets egen bedömning vara tillräcklig avseende "Solvärmen 1" i dessa frågor utan bedömning av särskilt sakkunnig är behövlig. Liknande störningar på "Solvärmen 1" som i Örebro skulle kunna ge katastrofala följder för miljön och närboende.

Föreningen vidhåller även sin begäran framställd i överklagandet 2011-10-17 om att yttrande ska inhämtas från Naturvårdsverket angående den miljöpåverkan den avsedda verksamheten kan ha på närområdet inklusive de två naturreservaten och Natura 2000-området.

Naturvårdsverket bör därvid få tillgång till samtliga handlingar i målet så att de har tillräckligt underlag att göra bedömning avseende riskerna för miljön om det ansökande företaget meddelas tillstånd att bedriva den ansökta verksamheten på fastigheten "Solvärmen 1".

KOMPLETTERANDE BEVISUPPGIFT:

Föreningen Rädda Ältasjön har redan i målet inkommit med preliminär bevisuppgift. Såsom vi tidigare anført i vårt kompletterande överklagande 2011-12-15 är det inte möjligt att inkomma med slutlig och sammanhängande bevisuppgift i målet före det att vi fått ta del av motpartens bevisning. Inte heller kan vi lämna slutlig bevisuppgift före det att Mark- och Miljödomstolen meddelat beslut vad gäller frågorna om utseende av särskilt sakkunniga enligt vad föreningen begärt, samt beslut i frågan om syn. Domstolens beslut i dessa frågor är direkt avgörande för vilken bevisning föreningen ska åberopa i de berörda frågorna. Således hemställer föreningen om anstånd med att inkomma med slutlig och sammanhängande bevisuppgift till dess de nämnda frågorna är avgjorda. Vid det fallet domstolen skulle mena att föreningen redan i nuläget är skyldig att redovisa slutlig bevisuppgift, före domstolens beslut i utredningsfrågorna, önskas hänvisning till relevant lagrum för detta.

Vad gäller åberopade vittnen är namn och adress till dessa som följer nedan.

XXX

Som tillkommande skriftlig bevisning återopas skrivelse 2012-01-19 från remissinstansen i säkerhetsfrågan, Storstockholms Brandförsvär. Skrivelsen återopas till styrkande av att det inte är förenligt med Miljöbalken samt EU:s Habitat- och Vattendirektiv att tillåta den ansökta verksamheten.

MÅLETS FORTSATTA HANDLÄGGNING:

Då Föreningen Rädda Ältasjön har funnit att företaget SBI:s agerande och även argumentation under ärendet "Solvärmen 1" varit anmärkningsvärt i åtskilliga hänseenden hemställs om möjlighet före det att målet avgörs att inkomma med ett sammanfattande slutyttrande. Det rör sig bl a om hur företaget förfarit under ansöknings- och samrådsskeden, att företaget blivit polisanmält av Stockholms Miljö- och Hälsoskyddsnämnd, att polisutredning om miljöbrott pågår avseende det som hänt i Örebro (ärendet handläggs numer av åklagare och polis på "Riksenheten för miljö- och arbetsmiljöbrott"), att företaget på fastigheten "Solvärmen 1" skövlat fridlyst ekskog samt företagets agerande och processföring i Mark- och miljödomstolen. Till allt detta kommer det som inträffat i Örebro och eventuellt nya inträffade omständigheter kring bolaget.

Med Vänliga Hälsningar

Lina Olsson, Ordförande Föreningen Rädda Ältasjön
Älta Strandväg 59
138 33 Älta
0708-972414
info@altasjon.se
www.altasjon.nu

Bilagor

Bilaga 1 – 10

Redan inskickade till Mark och Miljödomstolen, biläggs ej

**Bilaga 11: Brev från
2011-004138**

till Örebro Miljökontor, 2011-09-20, diariernr

Bilaga 12: Brev 2012-01-19 från Storstockholms Brandförsvär